

TJÄNSTEUTLÅTANDE

Sektor kommunstyrelsen
Diarienummer: KS.2012.36
Datum:2015-11-09
Utvecklings- och förvaltningssekreterare Cecilia Stedt
E-post: cecilia.stedt@ale.se

1(4)

Kommunstyrelsen

Förslag till policy för invånardialog i Ale kommun

Ale kommun har sedan länge engagerat sig i demokrati- och inflytandefrågor vilket ibland har inneburit att vi har gått i bräschen för att testa nya lösningar på dessa områden. Under våren 2015 tog kommunen hjälp av konsultföretaget PRE ERA för att ta fram ett förslag till policy för invånardialog. Förslaget har sedan skickats ut på remiss till fullmäktiges partigrupper vilket utmynnade i en komplettering från demokratiberedningen. Demokratiberedningen beslutade att ställa sig bakom nedanstående förslag till policy för invånardialog 2015-09-28 § 41.

Sektor kommunstyrelsen ställer sig bakom förslag till policy för invånardialog inklusive demokratiberedningens förslag på tillägg av princip. Delaktiga invånare och medarbetare utgör en av kommunens utpekade strategiska målsättningar. En policy för invånardialog utgör en viktig grund för att kunna fortsätta arbeta med att utveckla invånardialogen i Ale och på längre sikt realisera den strategiska målsättningen om delaktiga invånare och medarbetare. I praktiken skapar policyn förutsättningar för fortsatt arbete med att ta fram en handbok för invånardialogsarbete. Vidare kommer policyn ligga till grund för förvaltningens fortsatta arbete med att utbilda både politiker och tjänstemän angående dialog samt vara vägledande för arbetet med att ta fram nya metoder för invånardialog.

Förvaltningens beslutsförslag till kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar att bifalla förslag till policy för invånardialog i Ale kommun daterat 2015-11-09.

Björn Järbur
Kommunchef

Håkan Spång
Administrativ chef

Beslutsunderlag

- Tjänsteutlåtande, 2015-11-09
- Förslag till policy för invånardialog, 2015-11-09
- Demokratiberedningens beslut 2015-09-28 § 41
- Slutrapport från PRE ERA

Ärendet expedieras efter beslut till:*För vidare hantering*

Utvecklings- och förvaltningssekr.

För kännedom

Förvaltningsledningen

Kommunens nämnder och sektorer

Bakgrund

Ale kommun har sedan länge engagerat sig i demokrati- och inflytandefrågor vilket ibland har inneburit att vi har gått i bräschen för att testa nya lösningar på dessa områden. Under åren 2012-2014 deltog Ale kommun i ett utvecklingsprojekt i Sveriges Kommuner och Landstings regi som syftade till att utveckla en styrning av invånardialogen. Deltagandet bottnade i att kommunen ville börja jobba mer systematiskt på området men också i att invånardialogen behövde få en mer tydlig förankring i organisationen. Projektet arbetade efter en modell från Sveriges Kommuner och Landsting där flera centrala moment i och kring dialogen identifierades. Momenten var principer för invånardialog (syfte), organisation, styrningsprocess, dialogprocess, kommunaktionsprocess och utvärderingsprocess. Enligt modellen skulle detta arbetssätt i slutändan generera både en ökad effektivitet i organisation samt ett ökat inflytande för kommunens invånare (demokrati). I Ale kommun påbörjades arbetet med att ta fram principer för invånardialog men dessa var ej fastställda när utvecklingsprojektet tog slut vid årsskiftet 2014/2015.

Under våren 2015 tog kommunen hjälp av konsultföretaget PRE ERA för att starta ett pilotprojekt angående invånardialog. Projektet hade två syften, dels så skulle en omfattande invånardialog genomföras angående framtagande av fördjupningsplan för Nödinge, dels så skulle ett förslag till principer för invånardialog testas. Pilotprojektet utmynnade i följande förslag till principer för invånardialog:

- *Vi tar ansvar för att föra dialog i de frågor där invånarperspektivet är viktigt, och inser samtidigt att invånarna själva måste få möjlighet att initiera och ta initiativ i dialogprocesser med utgångspunkt i sin verklighet.*
- *Vi inser att dialogen i sig skapar värden och ibland kan syftet med dialogen vara just själva samtalet mellan invånare och representanter från kommunen. Utöver detta ska dialogen även bidra till att bättre beslut kan aktualiseras och fattas.*
- *Vi bjuder in till dialog i ett tidigt skede när frågor fortfarande är påverkbara, och vi är tydliga med information kring var, när och hur påverkbarheten finns.*
- *Vi fokuserar på invånarnas perspektiv och strävar efter att dialogen ska skapas tillsammans med invånarna, och att dialogen i sig ska bidra till idébyten och nya insikter för alla inblandade.*
- *Vi arbetar aktivt med att identifiera hur och vem våra dialogfrågor berör, och använder sedan anpassade dialogvägar och dialogmetoder för att nå och delaktiggöra dessa grupper och individer.*
- *Vi glömmer aldrig att löpande återkoppla dialogprocessen till berörda parter, och vi anpassar oss efter målgruppen i våra vägar för att nå ut.*

För att ta del av ytterligare information om pilotprojektet, läs slutrapporten från PRE ERA som utgör en bilaga till detta tjänsteutlåtande.

Remissyttrande

Demokratiberedningen är den politiska instans som har medverkat och drivit frågan om framtagande av en policy för invånardialog i Ale. Beredningen beslutade i augusti att skicka ut förslag till principer för invånardialog och beslutade 2015-09-28 § 41 att ställa sig bakom det förslaget med tillägget:

- *Vi tjänstemän och politiker för en dialog tillsammans med berörda grupper även i verkställighetsfrågor.*

Ekonomisk bedömning/konsekvens

Införandet av en policy för invånardialog innebär inte en ökad kostnad i sig för organisationen. Däremot kommer kravet på ett ökat invånarinflytande initialt öka kostnader för myndigheter och verksamheter då genomförande av dialoger både kräver ekonomiska resurser samt tid från kommunens tjänstemän och politiker. Dock finns det en övertygelse om att dialog kring frågor när de befinner sig i sin linda, kommer på längre sikt att reducera antalet överklaganden och förkorta tiden för implementering av kommunala beslut.

Barnperspektivet

Enligt Förenta nationernas barnkonvention så har alla barn rätt att få uttrycka sin åsikt kring frågor som rör dem (artikel 12-15). Ale kommun erbjuder redan idag olika former av ungdomsinflytande i exempelvis kommunens olika elevråd, ungdomsrådet och ungdomsfullmäktige. Införandet av en policy för invånardialog syftar till att höja ambitionsnivån ytterligare på så sätt att vi ska jobba för att nå barn och ungdomar som berörs av den fråga som är föremål för dialog men även rikta in oss särskilt på att även försöka fånga tankar, idéer och synpunkter från de barn och ungdomar som av olika anledningar inte är intresserade av att verka i traditionsenliga inflytandeforum så som exempelvis i ett elevråd. Sett ur det perspektivet så kommer Ale kommuns dialogarbete förhoppningsvis stärka barn och ungdomars möjlighet att påverka i frågor som berör dem.

Funktionshinderperspektivet

I kommunens funktionshinderplan *Ale för alla 2011-2014* (förlängd giltighetstid t.o.m. år 2015, kf 2015-06-15 § 104) som bygger på Förenta nationernas konvention för människor med funktionshinder påtalas rättigheter för människor med funktionshinder samt vilka inriktnings- och effektmål som Ale kommun har avseende förbättring av levnadsstandard för människor med funktionshinder. Införande av en policy för invånardialog innebär analogt med ovanstående resonemang beträffande barn och ungdomar, att kommunen höjer ambitionsnivån och ska även eftersträva att skapa en dialog med de människor med funktionshinder som inte tenderar att engagera sig i samhällsfrågor i vanliga fall.

Ärendets kommunikationsbehov

Kommunikationsbehovet gällande policy för invånardialog är stort och förvaltningen gör bedömningen att information om policyn måste vara ett stående inslag i det fortsatta arbetet med att utveckla invånardialogen i Ale. Initialt ska dock förvaltningsledningen informeras efter att kommunfullmäktige har fattat beslut om att anta förslag till policy för invånardialog.

En mer ingående information till nämnder och förvaltning kommer ges när riktlinjerna för invånardialog är färdigställda i en handboken. Handboken kommer sätta ord på vad arbete i enlighet med policyn betyder i praktiken.

Sektorns bedömning

Sektor kommunstyrelsen ställer sig bakom förslag till policy för invånardialog inklusive demokratiberedningens förslag på tillägg av princip. Delaktiga invånare och medarbetare utgör en av kommunens utpekade strategiska målsättningar. En policy för invånardialog utgör en viktig grund för att kunna fortsätta arbeta med att utveckla invånardialogen i Ale och på längre sikt realisera den strategiska målsättningen om delaktiga invånare och medarbetare. I praktiken skapar policyn förutsättningar för fortsatt arbete med att ta fram en handbok för invånardialogsarbete. Vidare kommer policyn ligga till grund för förvaltningens fortsatta arbete med att utbilda både politiker och tjänstemän angående dialog samt vara vägledande för arbetet med att ta fram nya metoder för invånardialog.

Arbetet med att ta fram en policy för invånardialog har gått långsamt och det bottnar bland annat i att policyn väcker mer grundläggande frågor om vad det innebär att vara politiker och tjänsteman i Ale kommun. Förvaltningen gör analysen att det fortfarande råder en ambivalens i organisationen kring dialog som ett förhållningssätt till invånarna och detta är inget som är unikt för just Ale kommun. Införandet av en policy för invånardialog ska därför ses som ett steg bland många framtida, i en förändringsprocess mot det den strategiska målsättningen att få mer delaktiga invånare och medarbetare. I den förändringsprocessen är det viktigt att diskussionen om våra roller fortsätter att få ta plats.